

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Факультет іноземних мов
Кафедра східних мов та міжкультурної комунікації

Методичні рекомендації до самостійної роботи
для студентів денної форми навчання

Навчальна дисципліна
Практика перекладу арабської мови

спеціальність	035 Філологія
освітня програма	переклад (арабська та англійська мови)
факультет	іноземних мов

2025 / 2026 навчальний рік

РОЗРОБНИК: Ламааши М. ст. викладач кафедри східних мов та міжкультурної комунікації

Завдання схвалено на засіданні кафедри східних мов та міжкультурної комунікації

Протокол від “26” червня 2025 року № 17

В. о. завідувача кафедри східних мов та міжкультурної комунікації

 Юлія ЛАХМОТОВА

Завдання до самостійної роботи погоджено науково-методичною комісією факультету іноземних мов

Протокол від «30» червня 2025 року № 7

Голова науково-методичної комісії

 Анна КОТОВА

МАТЕРІАЛИ ДО САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Самостійна робота студентів є одним із основних резервів підвищення ефективності вивчення загальних та спеціальних предметів.

Самостійна робота є основним способом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача. Час, відведений для самостійної роботи студента, повинен становити 25 % кредиту і в навчальну та індивідуальну роботу викладача не обліковується.

Тільки ті знання, які студент набув самостійно, завдяки власним досвіду, думці і діям будуть насправді міцними. В процесі викладення навчального матеріалу засвоюється 15% інформації, що сприймається на слух, 65% інформації, що сприймаються на слух і зір. Якщо навчальний матеріал опрацьовується власноручно, самостійно (індивідуально) виконується завдання від його постановки та аналізу отриманих результатів, то засвоюється не менше 90% інформації. Саме тому вища школа поступово, але неухильно переходить від передачі інформації до керівництва навчально-пізнавальною діяльністю, формування у студентів навичок самостійної роботи.

Зміст самостійної роботи з кожної навчальної дисципліни визначається робочою навчальною програмою дисципліни та методичними рекомендаціями викладача. Самостійна робота студентів забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення конкретної навчальної дисципліни чи окремої теми: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, інтерактивними навчально-методичними комплексами дисциплін тощо. Студентам також рекомендується для самостійного опрацювання відповідна наукова література та періодичні видання. Методичне забезпечення самостійної роботи студентів: списки рекомендованих джерел, питання для самоконтролю, пакети контрольних завдань, електронні версії лекцій тощо. Самостійна робота студента над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної навчальної дисципліни може виконуватися у бібліотеці, навчальних аудиторіях, комп'ютерних класах, а також у домашніх умовах. Викладач визначає обсяг і зміст самостійної роботи, узгоджує її з іншими видами навчальної діяльності, розробляє методичні засоби проведення поточного та підсумкового контролю, здійснює діагностику якості самостійної роботи студента (як правило, на індивідуальних заняттях), аналізує результати самостійної навчальної роботи кожного студента.

Згідно з Положення про організацію освітнього процесу у вищих навчальних закладах, самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільних від обов'язкових навчальних занять. Розумова творча самостійність – це лише одне з конкретних проявів самостійності як якості особистості та суб'єкта діяльності.

Дані методичні вказівки розроблені з урахування всіх сучасних вимог до самостійної роботи як засобу підвищення ефективності пізнавального процесу. Теми, що запропоновані для самостійної роботи, не висвітлюються під час лекцій та семінарських занять або висвітлюються частково, лише деякі аспекти проблеми.

Мета самостійної роботи поглибити знання студентів з певних тем дисципліни та галузей права.

Самостійна робота студентів 4-го курсу при вивченні практики перекладу арабської мови включає такі види:

1. Робота зі словниками (та інтернет ресурсами).
2. Прослуховування аудіо та відео матеріалів.
3. Робота з текстами, їх переклад та перевірка завдань із ключами до них.
4. Метод пошуку в інтернеті відповідних статей та текстів для самостійного опрацювання.

Основні методи перевірки успішності студентів: усне опитування, тести, диктанти, практичні заняття, письмовий контроль

1.Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>7-й семестр</i>		
1	Переклад текстів, робота зі словниками, довідковими статтями, запам'ятовування слів, словосполучень, еквівалентів на рівні речень та періодів.	42
Разом за 7-й семестр		42
<i>8-й семестр</i>		
1	Переклад текстів, робота зі словниками, довідковими статтями, запам'ятовування слів, словосполучень, еквівалентів на рівні речень та періодів.	68
Разом за 8-й семестр		68
Разом за рік		110

2. Робота зі словниками

Кожному уроку відповідає певна лексика. З кожним уроком вона збільшується, тому студентам важливо опрацьовувати слова для найкращого запам'ятовування.

Контроль за вивченням лексики проводиться під час заняття при роботі студентів біля дошки, а також методом усного контролю. Обов'язковий список слів буде перевірятися під час кожного заняття, а підсумковий

контроль буде включати диктант з використанням цих слів. Максимальна кількість за диктант – 5 балів.

3. Лекційні матеріали.

Під час лекцій окрім практичних занять буде проводитися надання теоретичних матеріалів викладачем. Ця інформація не буде дуже великою, але достатньою для загального уявлення студентів про соціально-політичний переклад. Однак студенти повинні повторювати її самостійно, повторюючи прослуханий матеріал під час занять.

Контроль за виконанням самостійного повторення та його перевірка здійснюються під час занять методом усного контролю та перевірки шляхом написання тестів та рефератів відповідних до теми заняття. Найвища оцінка за виконання завдань – 5 балів.

4. Робота з текстами та пошук текстів відповідної тематики для самостійного опрацювання.

Після вивчення лексики та ознайомлення з тематикою занять студенти повинні вміти самостійно опрацювати тексти відповідної тематики.

Студенти повинні читати тексти, перекладати їх, виписувати та опрацьовувати незнайомі слова, виконувати завдання та переглядати ключі до цих завдань після їх виконання.

Максимальна кількість за виконання цих завдань – 5 балів.

5. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні заліку

Поточний контроль, самостійна робота		К/р	Разом	Підс. контроль	Сума
30		30	60	40	100
15	15				
інд. вправи на переклад; аудиторна (дистанційна) робота; контрольні завдання	інд. вправи на переклад; аудиторна (дистанційна) робота; контрольні завдання	(5)*3 + (5)*3		(5)*4 + (5)*4	

Форми контролю навчальних здобутків студентів:

Контроль знань здійснюється шляхом написання двох видів перекладу з арабської мови рідною та навпаки. Кожен вид перекладу оцінюється в 20 балів.

Типи помилок:

III тип - незначні мовні помилки – 0,1 штрафного балу;

II тип - більш серйозні мовні помилки – 0,5 штрафного балу;

I тип - втрата або викривлення змісту – 1 штрафний бал.

Критерії оцінювання письмового перекладу:

Критерії оцінювання письмових робіт

Кількість штрафних балів		0	0,1	0,2	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5									
Оцінка		5,0	5,0	5,0	4,9	4,9	4,9	4,8	4,8	4,8	4,7	4,7	4,7	4,6	4,6	4,5	4,5									
«відмінно» - А																										
		«добре» - В										«добре» - С														
Кількість штрафних балів		1,6	1,7	1,8	1,9	2,0	2,1	2,2	2,3	2,4	2,5	2,6	2,7	2,8	2,9	3,0										
Оцінка		4,4	4,4	4,3	4,3	4,2	4,1	4,0	3,9	3,9	3,8	3,8	3,7	3,7	3,6	3,5										
«задовільно» - D																										
Штрафних балів		3,1	3,2	3,3	3,4	3,5	3,6	3,7	3,8	3,9	4,0	4,1	4,2	4,3	4,4	4,5	4,6	4,7								
Оцінка		3,4	3,4	3,3	3,3	3,2	3,2	3,1	3,1	3,0	3,0	2,9	2,9	2,8	2,8	2,7	2,7	2,6	2,5	2,5						
«незадовільно» - F																										
Штрафних балів		5,1	5,2	5,3	5,4	5,5	5,6	5,7	5,8	5,9	6,0	6,1	6,2	6,3	6,4	6,5	6,6	6,7	6,8	6,9	7,0	7,1	7,2	7,3	7,4	7,5
Оцінка		2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,1	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Штрафних балів		7,6	7,7	7,8	7,9	8,0	8,1	8,2	8,3	8,4	8,5	8,6	8,7	8,8	8,9	9,0	9,1	9,2	9,3	9,4	9,5	9,6	9,7	9,8	9,9	
Оцінка		2,0	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,6	1,6	1,6	1,6	
Бали		10,0	10,1	10,2	10,3	10,4	10,5	10,6	10,7	10,8	10,9	11,0	11,1	11,2	11,3	11,4	11,5	11,6	11,7	11,8	11,9	12,0	12,1	12,2		
Оцінка		1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	
Бали		12,3	12,4	12,5	12,6	12,7	12,8	12,9	13,0	13,1	13,2	13,3	13,4	13,5	13,6	13,7	13,8	13,9	14,0	14,1	14,2	14,3	14,4	14,5		
Оцінка		1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	
Бали		14,6	14,7	14,8	14,9	15,0																				
Оцінка		1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3																			

Самостійна робота та поточний контроль, загалом складають 20 балів.

Кожен вид перекладу у контрольній роботі оцінюється в 20 балів, максимально 40 б.

Максимальна кількість балів за залік – 40 б.

Максимальна кількість балів за семестр – 100 б.

Мінімальна кількість балів, які повинен набрати студент для зарахування роботи 50 %, що становить 50 балів.

Для допуску до складання підсумкового контролю здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 30 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	дворівнева
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	незараховано

6. Рекомендоване методичне забезпечення

Основна література

1. معجم المصطلحات الأساسية في الترجمة، محمود عبد الغني، ٢٤٠ صفحة، ٢٠١٨.
2. فن الترجمة، محمد عناني، ١٩٩ صفحة، ٢٠١٤.
3. Lames Dickins, Janet C.E. Watson. Standard Arabic: An advanced course / Lames Dickons, Janet C.E. Watson. – Cambridge University Press, 1999. – 586 p. (with audio CDs)

4. Бейкер, М. Введення в перекладознавство / М. Бейкер. – К.: Дух і Літера, 2003. – 450 с.
5. Ньюмарк, П. Підходи до перекладу / П. Ньюмарк. – К.: Лінгва, 2002. – 320 с.
6. Сучасний українсько-арабський словник. Упорядники: А. Субх, Ю. Кочержинський. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. – 409 с.

Допоміжна література

1. Аль-Мацарі, А. Арабська мова: ключі до розуміння / А. Аль-Мацарі. – К.: Основи, 2004. – 380 с.
2. Ас-Саїді, А. Культурні реалії в арабському перекладі / А. Ас-Саїді. – К.: Основи, 2007. – 390 с.
3. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник. – Київ: Юніверс, 2002. – 280 с.
4. Корунець І.В. Вступ до перекладознавства: Підручник. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 512 с.
3. Мамрак А.В. Вступ до теорії перекладу: навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 304 с.
4. Ребрій О. В. Переклад англомовної громадсько-політичної літератури. Європейський Союз та інші міжнародні політичні, економічні, фінансові та військові організації / Олександр Володимирович Ребрій. – Вінниця: Нова Книга, 2009. – 240 с.
5. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Іванко Ю. П., Ліпко І. П. Переклад англомовної юридичної літератури. Навчальний посібник. – 3-є видання, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 656 с.

7. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Президент Абдель Фаттах Ель-Сісі відкриває комплекс офіційних документів : [https://www.presidency.eg/ar/-قسم-الأخبار/أخبار-رئاسية/الرئيس-عبد-الفتاح-السيسي-يفتح-مجمع-الإصدار-ات-7-4-2021/المؤمنة-والذكية/](https://www.presidency.eg/ar/-قسم-الأخبار/أخبار-رئاسية/الرئيس-عبد-الفتاح-السيسي-يفتح-مجمع-الإصدار-ات-7-4-2021/المؤمنة-والذكية)
2. Промова Каддафі в Генеральній Асамблеї ООН від 22 вересня 2009р. : <https://www.youtube.com/watch?v=S6JaxKsK8Q0&t=1s>
3. Промова Башара Джафарі в ООН від 05.12.2016р. : <https://www.youtube.com/watch?v=18gBXoU0uqA&t=3s>
4. Виступ президента Єгипту Абдель Фаттах Ель-Сісі перед Генеральною Асамблеєю ООН від 22 вересня 2020р. : <https://www.youtube.com/watch?v=TnqEua8Fyb8>
5. Сучасний українсько-арабський словник. Упорядники: Алі Субх та Юрій Кочержинський. Київ : Дуліби, 2018. 192 с. (Серія «Схід») : https://chtyvo.org.ua/authors/Subkh_Maksym/Suchasnyi_ukrainsko-arabskyi_slovyk.pdf
6. Арабсько-український Перекладач (Додаток GooglePlay) : <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.hbs.translator.arabic.uk&hl=uk&gl=US>
7. Словник інформаційно-комунікаційних термінів (араб.-англ.-араб) : <http://www.scs.org.sy/scs/qamous/search>
8. Сучасний українсько-арабський словник. Упорядники: Алі Субх та Юрій Кочержинський. Київ : Дуліби, 2018. 192 с. (Серія «Схід») : https://chtyvo.org.ua/authors/Subkh_Maksym/Suchasnyi_ukrainsko-arabskyi_slovyk.pdf
9. ١٩٨٧، معجم مصطلحات المعلوماتية، عربي – إنكليزي – فرنسي، عبد الحسن الحسيني، ٤٥٠ صفحة : <http://www.scs.org.sy/scs/qamous/search>